

Hver tredje pensionist kan have ret til sociale ydelser i fremtiden

En tredjedel af danskerne i den erhvervsaktive alder sparer så lidt op, at de senere, som pensionister, vil være mere eller mindre afhængige af sociale ydelser ved siden af deres folkepension.

Uanset, om man kigger 10, 20 eller 30 år frem, så gælder det, at rundt regnet hver tredje kan være berettiget til sociale ydelser, i form af fx varmehjælp, ældrecheck eller de såkaldte personlige tillæg. Hertil kommer boligydelsen, som kan være aktuel for en endnu større gruppe.

Det viser en analyse fra ATP. Analysen tager udgangspunkt i tre spørgsmål:

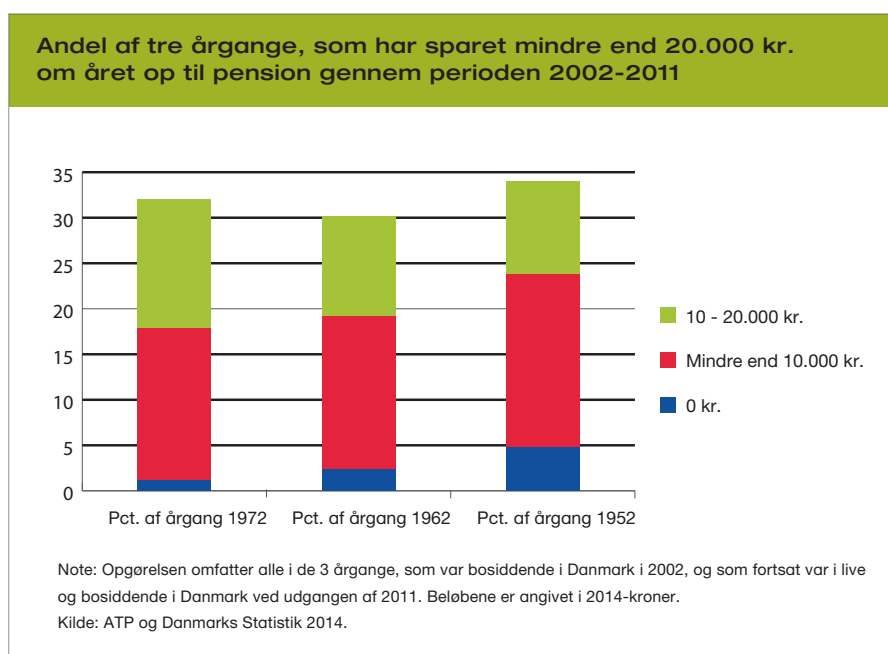
Det første er, hvor stor en indtægt en pensionist skal have før de sociale ydelser stopper?

Det andet: Hvor meget skal man i sit arbejdsliv spare op, for at få en indtægt på den gode side af denne grænse?

Og det tredje: Hvor stor en andel af befolkningen sparer mindre op end det?

Hvor stor indtægt skal man have?

Svaret på det første spørgsmål findes ved et opslag i en vejledning, som hvert år offentliggøres af Social-, Børne- og In-

Omkring hver tredje har over en ti-årig periode sparet så lidt op, at de som pensionister – på grund af deres beskedne indkomst – kan have ret til sociale ydelser. Det gælder uanset, om de er omkring 40, 50 eller 60 år.

tegrationsministeriet. I 2014 er grænsen for at modtage sociale ydelser en privat indkomst ud over folkepensionen på 66.500 kr. Det svarer til en samlet skattepligtig indtægt inklusiv folkepensionen på ca. 211.000 kr. Har en enlig pensionist en privat indkomst, der er større end de 66.500 kr. (det dobbelte for gif-

te og samlevende), er det slut med sociale ydelser.

Det andet spørgsmål – hvad man skal spare op for at runde grænsen? – kræver en modelberegning. Og denne viser, at man (i 2014-kroner) skal spare omkring 20.000 kr. op om året. År efter år efter ►

år, gennem hele arbejdslivet. Og det vel at mærke med den forudsætning, at man arbejder og indbetaler fra det fyldte 25. år frem til man fylder 73 år, som er den forventede pensionsalder for dem, der i dag er 25 år.

Tredje spørgsmål er, hvor mange, der sparer mindre op end det? Og det er netop, hvad ATP har analyseret. Helt konkret er det undersøgt, hvor stor en andel af de 40-årige, der har sparet mindre end 20.000 kr. op om året i perioden 2002-2011 svarende til ialt 200.000 kr. målt i 2014-kroner.

Og svaret er, at det gælder omkring en tredjedel af årgangen. Og – som det fremgår af figuren – er billedet det samme for henholdsvis de 50-årige og de 60-årige.

Et grundlæggende dilemma

En tredjedel, der ender i målgruppen for sociale ydelser, er faktisk en betydelig reduktion i forhold til i dag, hvor 45 pct. af alle pensionister får den type ydelser. Når de sociale ydelser og deres udbredelse på lang sigt alligevel påkalder sig så stor opmærksomhed, skyldes det, at de rummer et helt

grundlæggende dilemma.

De sociale ydelser er et redskab til at sikre gode levekår for de dårligst stillede pensionister. Og når sociale ydelser indtægtsreguleres, er det for at sikre, at offentlige ydelser først og fremmest kommer de dårligst stillede til gode. Men målretningen indebærer samtidig, at værdien af at spare op til sin pension bliver mindre. Det typiske billede er, at pensionister med forholdsvis beskudne pensioner oplever en reel marginalskat på over 70 pct.

Samspillet mellem offentlig og privat pension bygger på en kompliceret mekanik, og der er rigtig mange hensyn, der skal vejes af mod hinanden. F.eks. er modstykket til den mindre værdi af egen opsparing en høj grad af økonomisk beskyttelse, hvis ens opsparing af den ene eller anden årsag bliver mindre end ønsket. Social målretning og høje marginalsatser følges så at sige ad.

Problematiske

Men, lyder det fra flere side, det er ikke desto mindre problematisk, at der også på lang sigt er udsigt til så stor en gruppe pensionister, der kan have ret til sociale ydelser. Det er problematisk, at bil-

ledet er sådan både 30, 40 og 50 år efter, at arbejdsmarkedspensionerne blev udbredt fra 1990'erne og frem.

Opmærksomheden samler sig netop omkring samspillet mellem offentlige og private ydelser og værdien af at spare op til pension.

”Konsekvensen er, at mange med en pensionsopsparing reelt vil opleve at få meget lidt ud af den. Sempelthen fordi de, hvis ikke de havde sparet op, ville være berettiget til ældrecheck, andre sociale ydelser, boligydelse og større pensions-tillæg. En del af dem som sparer op til pension, og især gruppen tæt på pensionsalderen, står i en del tilfælde reelt over for konfiskatorisk høje skattesatser”, siger cheføkonom i tænketanken CEPOS Mads Lundby Hansen.

Han mener, at der med de gældende regler er en alt for lille tilskyndelse til at spare op. Og, at der kun er én ting man kan gøre ved det: Tvinge alle til at spare op til egen pension fremover.

”Teoretisk kunne man forestille sig, at man fjernede ældrecheck, andre sociale ydelser og pensionstillægget. Men det

Sådan er der regnet

Opgørelserne vedrørende udbetalte pension og sociale ydelser til nuværende pensionister henholdsvis indbetalinger til pension for de tre årgange er foretaget via forskerordningen under Danmarks Statistik.

Den krævede indbetaling på ca. 20.000 kr. om året (2014-niveau) er beregnet under anvendelse af de såkaldte fælles samfundsforudsætninger.

Inflation	2 pct.
Aktieafkast	7 pct.
Obligationsafkast	4 pct.

Der er desuden anvendt en lønvækst på 3 pct. Beløbet indbetales til en pensionsordning, hvor 20 pct. af bidraget anvendes på andre risikodækninger, mens resten anvendes til livsvarig alderspension. Der antages en indbetalingsperiode fra alderen 25 år og frem til pensionsalderen, som for de 25 årige forventes at være 73 år. Der er således tale om en indbetalingsperiode på 48 år.

Det skal noteres, at langt de fleste er gifte eller samlevende, når de når pensionsalderen. Deres pensionsmæssige forhold vil derfor også afhænge af partnernes indtægtsforhold. Den situation vil bestå, indtil den ene af parterne dør, eller samlivet ophæves. Herefter vil den enkeltes situation alene være defineret ud fra personens egne pensionsforhold.

vil Christiansborg aldrig gå med til, uden vished for at pensionisterne har en indkomst, de kan leve af. Derfor er det ikke en gangbar vej. Eneste anden reelle mulighed er at sikre, at enhver sparer nok op til, at de kan leve af den private pension plus folkepensionens grundbeløb,” siger Mads Lundby Hansen.

Han bakkes – i hvert fald et stykke af vejen – op af Lars Andersen, direktør i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Der vil altid være nogen, der skal have sociale ydelser. Men en tredjedel ér mange. Og konsekvensen er – med aftrapningen af ydelserne – en høj margi-

nalskat til mange,” siger Lars Andersen. Han peger, ligesom Mads Lundby Hansen, på, at tvungen opsparing kan være en vej at gå. Altså at flere skal spare op. Men han hejser dog samtidig et par bekymringsflag: ”Mange af dem, der ikke sparer op, har lave indkomster. Tvungen opsparing ud af en lille indkomst er reelt en skattestigning. Det er ikke sikkert, at alle er i stand til det. Men hvis pensionsindbetalingen sker af folk selv – eller det offentlige – er det en farbar vej.”

Lars Andersen mener dog samtidig, at de høje marginalsatter blandt pensionister bør bekæmpes ved at aftrappe sociale ydelser mindre hårdt end i dag.

Mange er i beskæftigelse

Det fremgår i øvrigt af ATP's analyse, at mange af dem, der lægger færrest penge til side til pensionistlivet, faktisk er i job. Kigger man på den undersøgte gruppe under ét – de tre årganges opsparing og arbejdsmarkedsstatus i perioden 2002-2011 – gælder det for over halvdelen af dem, der sparer lidt op. Det er forventeligt, at pensionsopsparingen er beskedent for førtidspensionister, dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere. Men et overraskende aspekt er, at overførselsindkomstgrupperne – tilsammen – udgør et mindretal blandt dem, der præsterer den mindste pensionsopsparing.